

Mısır'da Siyasal İslam'ın seçim zaferi*

Samir Amin

Anahtar Kelimeler: Mısır, Müslüman Kardeşler, Selefiler, Arap Ülkeleri, Körfez Ülkeleri

Mısır'da Müslüman Kardeşler'in ve Selefilerin (Ocak 2012) seçim zaferi hiç de şaşırtıcı değil. Kapitalizmin mevcut küreselleşmesinin yarattığı çöküş Mısır nüfusunun yarısından fazlasının geçimini sağladığı sözüm ona "enformal" faaliyetlerde olağanüstü bir artış oluşturdu (istatistikler yüzde 60 gibi bir rakam veriyor).

Müslüman Kardeşler ise hem bu çöküşten yararlanmak hem de çöküşü yeniden üretmek bakımından son derece iyi konumlanmış durumdadır. Basitliklere dayalı olan ideolojileri gelişme diye adlandırılabilir herhangi bir durumun gerekleriyle taban tabana zıt olan sefil bir piyasa/pazar ekonomisine meşruiyet bahşediyor. Müslüman Kardeşler'e (Körfez devletleri tarafından) sunulan muazzam finansal araçlar bu partinin kendi ideolojisini etkin eyleme tercüme etmesini sağlıyor: yani kayıt dışı ekonomiye akıtılan finansal yardımları, hayırseverlik hizmetlerini (sağlık dispenserlerini vs.) kast ediyorum.

Kardeşler bu biçimde kendisini toplumun merkezine yerleştirebiliyor ve kendisine bağımlı kılıyor. Körfez ülkeleri, Arap ülkelerinin kalkınmasını, örneğin sanayi yatırımlarıyla desteklemeyi asla hedeflemediler. İlkın Andre Gunder Frank tarafından icat edilmiş olan bir terimi kullanmak gerekirse, söz konusu toplumu bir yoksullaştırma ve dışlama sarmalına hapseden ve sonra da gerici siyasal İslam'ın toplum üzerindeki boyunduruğunu güçlendiren bir "lumpen kalkınma" biçimini desteklediler.

Bu kalkınma biçimi, Körfez devletlerinin, Washington ve İsrail'in hedefleriyle bu kadar mükemmel ölçüde uyumlu olmasaydı bu denli kolayca başarı elde edemezdi. Bu üç yakın müttefik aynı kaygıyı paylaşmaktadır:

Mısır'ın düzelmesini engellemek. Güçlü, dik bir Mısır Körfez'in (toplumun İslamlaşma söylemine tabi kılması), ABD'nin (köleleştirilmiş ve yoksullaştırılmış Mısır'ın kendi doğrudan etkisi altında kalması) ve İsrail'in (güçsüz Mısır'ın Filistin'e müdahale etmemesi) üçlü hegemonyasının sonu anlamına gelecektir.

Rejimlerin neo-liberalizme doğru koşması ve Washington'a tabi kılması Mısır'da Enver Sedat yönetimi altında hızla ve top yekun; Cezayir ve Suriye'de ise daha adım adım ve ılımlı ölçülerde gerçekleşti. İktidar sisteminin bir parçası olan Müslüman Kardeşliği, basit bir "İslamcı parti" olarak değil, öncelikle ve en önemlisi İslamcı da olan aşırı gerici bir parti olarak değerlendirilmelidir.

Parti, sadece (peçe, şeriat, Kıptilere karşı ayrımcılık gibi) "sosyal konular" olarak bilinen konularla ilgili olarak değil, fakat aynı zamanda ve aynı derecede, ekonomik ve sosyal hayatın temel alanlarıyla ilgili olarak da gericidir: Kardeşlik, grevlere, işçilerin taleplerine, bağımsız işçi sendikalarına, çiftçilerin sömürülmesine karşı çıkan direniş hareketine vs. karşıdır.

O halde "Mısır devriminin" planlı yenilgisi, Enver Sedat'tan bu yana yerli yerinde duran ve ordu yüksek komuta kademesiyle siyasal İslam'ın ittifakına yaslanan sistemin devamını güvence altına alacaktır. Elbette, Kardeşler, seçim zaferlerinin gücü sayesinde, şimdi, ordu tarafından eskiden verileden daha fazla iktidar talep edebilecektir. Ancak, bu ittifakın faydalarının Kardeşlik lehine yeniden bölüşümü pek de kolay olmayabilir.

24 Mayıs'ta yapılan başkanlık seçimlerinin ilk turu iktidarda olan sistem ve Washington tarafından arzu edilen hedeflere ulaşılmasını sağlayaca-

cak bir biçimde örgütlenmişti: bu hedef, sistemin iki temel direği olan ordu yüksek komuta kademesi ile Müslüman Kardeşlerin ittifakını yeniden güçlendirmek ve aralarındaki kimin öne çıkacağı konusundaki anlaşmazlıkları yatıştırmaktı. Bu anlamda "kabul edilebilir" olan iki aday yalnızca kampanyalarını sürdürmek için yeterli kaynaklara sahip olanlar oldu: Morsi (MK: % 24) ve Şefik (Ordu: %23). Hareketin gerçek adayı olan ve adaylara normalde verilen araçlardan yoksun kalan H. Sabbahi, oyların sadece yüzde 21'ini alabildi ki bu rakam da kuşkuludur.

Uzatmalı müzakerelerin bitiminde Morsi'nin ikinci turun "kazanana" olmasını kararlaştırıldı. Başkan gibi meclis de İslamcılar için oy verenlere et, yağ, şeker paketlerinin kitlesel ölçekte dağıtılması sayesinde seçildi. Yine de, "yabancı gözlemciler" Mısır'la açıktan açığa alay eden bir durumu gözlemlemeyi başaramadılar. Meclisin dağılması, (istihdam, ücretler, okullar ve sağlık gibi) sosyal konulara girmeyi reddederek kendisine yönelik bir güvensizlik yaratmış olan Kardeşler'e yeterli zaman kazandırmak isteyen ordu tarafından ertelendi.

Morsi "başkanlığında" yerli yerinde duran sistem, Washington'un lumpen kalkınma ve devlet kurumlarının yıkıma uğratılması gibi temel hedeflerinin devam etmesinin en büyük güvencesidir. Demokrasi, toplumsal ilerleme ve ulusal bağımsızlık için mücadeleye hala sıkı sıkıya bağlı olan devrimci hareketin seçimler isimli bu sessiz filmde sonra yoluna nasıl devam edeceğini hep birlikte göreceğiz.

*Mrzine/ 03 Temmuz 2012